

Till Näringsdepartementet

Remissyttrande SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder

Tankesmedjan Framtid För Jämtland vill härmed avge följande remissyttrande.

I förslag till förordning anges att målet för den nationella landsbygdspolitiken är livskraftiga landsbygder med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd. Statliga myndigheter ska, inom sina verksamhetsområden, bidra till att det nationella målet för landsbygdspolitiken uppnås.

Vi vill ifrågasätta om detta räcker. Bör inte denna övergripande princip, i likhet med andra politikområden, formuleras i en av riksdagen antagen lag?

I övrigt är utredningen ett stort steg mot ett nytänkande, när det gäller landsbygdsutvecklingen.

Mest positivt är utredningens Norgeinspirerade förslag till stödinsatser för särskilt drabbade kommuner, med sänkta arbetsgivaravgifter och avskrivna studielån. Dock finns anledning att ifrågasätta avgränsningen.

Med de avstånd som finns i norra Sveriges inland har många folkbokföringsdistrikt i till exempel Krokoms och Åre, samma problem som omgivande kommuner.

Vi vill också tillstyrka förslagen angående:

- Kapitalförsörjning till företag på landsbygden
- Digitalisering
- Transportpolitiska förändringar i syfte att förbättra person- och godstransporter
- Avståndsbaserat reseavdrag
- Landsbygdslån för bostadsbyggande

Däremot saknar vi andra förslag där det också finns starka skäl att följa det norska exemplet, särskilt beträffande frågan om vinsterna från vattenkraften och det lokala inflytandet över råvaruresurserna.

Vad som också saknas är en diskussion om specifikt inlandets problem. Vi vill därför, särskilt peka på behovet av tre fundamentala och strategiska satsningar.

- Utveckla **tågtrafiken** längs norra stambanan och mellanriksbanan Stockholm-Östersund-Trondheim.
- Aktivt **integrera nyanlända** inom ramen för landsbygdsutveckling.
- Stärka norra Sveriges enda **inlandsuniversitet**.

TÅGTRAFIKEN

Norra stambanan är länets direkta järnvägsförbindelse med Stockholmsområdet. Den är snabbtågsanpassad och har delvis dubbelspår. För den expansiva turistnäringen i Jämtlands län är tågtrafiken längs banan av central betydelse. Näringslivsutvecklingen i central- och västjämtland har varit positiv även vid sidan av turismen med ett påtagligt starkt nyföretagande i Åreområdet vilket ökar behovet av kontakter mellan producenter och marknader.

Länets största marknader ligger i södra Sverige med en koncentration till Stockholmsregionen som också har en annan funktion: *"Genom att vara centrum för innovationer, infrastruktur, dynamiska arbetsmarknader och genom efterfrågan på varor och tjänster bidrar storstäderna till spridning av tillväxten till andra regioner. Att stärka storstadsregionernas utbyte och kontakter med andra regioner borde därför stå högt på den regionala utvecklingspolitikens prioriteringslista"* (professor Hans Westlund, KTH).

Flygtrafiken verifierar det drastiskt ökade kommunikationsbehovet mellan Östersundsområdet och Stockholmsregionen. Antalet flygresenärer mellan Östersund och Stockholm har ökat med 41 procent de senaste 5 åren och uppgick år 2016 till 470 000 passagerare. Ökningen inom inrikesflyget på Swedavias 10 flygplatser var endast 13 procent under samma tid. Statistik för järnvägsresandet saknas.

Persontrafiken på Norra stambanan med sin direktkoppling till Stockholm skulle kunna var ett miljösamt alternativ till flyget om den kan erbjuda hög bekvämlighet och kortare restider.

Stambanan är en viktig kommunikationsled inte enbart för Jämtlands län utan för hela södra Norrlands inland. Överförs persontrafiken som aviserats till Ostkustbanan försämras inte bara tågtrafiken avsevärt för länet det skulle dessutom innebära en kraftig försämring av kommunikationsläget för de inre delarna av Hälsingland.

Banan har därför en central roll i landsbygdspolitiken och dess fortsatta upprustning måste ges hög prioritet. Våra kontakter med Ljusdals och Bollnäs kommuner bekräftar den strategiska betydelsen av direktlänken Sthlm-Östersund. I bilagorna till detta yttrande framgår Framtid För Jämtlands syn på kommunikationerna och de möjliga lösningarna för framtiden, genom en utredning av professor Bo Neldal.

INTEGRATIONEN

Inflyttning till vår region är en avgörande förutsättning för en framgångsrik landsbygdsutveckling. Vi har i länet ett antal exempel på föredömligt agerande, bl.a. i Krokoms och Åre kommuner. Här finns en stor möjlighet till en jämnare befolkningsstruktur och möjliga lösningar för de problem som förväntas vad gäller tillgång till arbetskraft, särskilt inom välfärdssektorn. Många flyktingar står också för entreprenörskap. Staten borde ta fram former för en mer aktiv och framgångsrik integrering inom ramen för landsbygdsutveckling.

INLANDSUNIVERSITETET

I enlighet med utredningens förslag om utbildningsmöjligheter, behöver norra Sveriges enda inlandsuniversitet, i Östersund, förstärkas med tekniska och humanistiska utbildningar.

Avslutningsvis vill vi framhålla vikten av att diskussionen inte avstannar när besluten fattats om landsbygdsutredningens förslag, utan att man går vidare med en sammanhållen och kontinuerligt driven landsbygdspolitik.

Vårt remissyttrande har utarbetats i nära dialog med Hela Sverige Ska Leva, Jämtlands län.

För Framtid för Jämtland

Östersund 2017-03-18

Nils Eriksson

Kjell-Ove Wiklund

BILAGOR

- Skandinavien Express Loop KTH 2013-05-25
- Framtid Jämtland Kommunikationer Auth 2012-06-27